

**Az olimpiai siker eredményeinek vizsgálata
az érintettek szemszögéből**

Doktori tézisek

Fateme Zare

Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem
Sporttudományok Doktori Iskola

**MAGYAR TESTNEVELÉS
ÉS SPORTTUDOMÁNYI
EGYETEM**
BUDAPEST

Témavezető: Dr. Géczi Gábor egyetemi tanár, PhD

Hivatalos bírálók: Dr. Bácsné Prof. Dr. Éva Bába egyetemi tanár, PhD

Dr. Tamás Dóczi egyetemi docens, PhD

Budapest

2024

1. Bevezetés

Az élsport – a nemzetközi versenyek legmagasabb szintje, különösen az olimpiai sportágakban – egyre fontosabbá válik a nemzetállamok és vezetőik számára, és az élsportban elért sikerek fontos célkitűzést jelentenek számukra. A nemzetek nemzetközi sporteseményeken való sikerért folytatott versengése miatt megnőtt a rivalizálás és az állami beruházások növekedése az élsportban. (Houlihan and Zheng 2013). Azeredmények vagy hatások rámutatnak arra a számos különböző okra, amelyek miatt az országok az élsportba akarnak befektetni, valamint arra, hogy a kormányok hogyan indokolják, miért van szükség több érem megszerzésére. (De Bosscher et al. 2013). Emellett Dubinsky (2019b) szerint a puha hatalom arra a képességre utal, hogy befolyásolni tudjuk mások vágyait, és megvesztegetés vagy katonai erő alkalmazása nélkül vegyük rá őket arra, hogy azt tegyék, amit szeretnénk. Számos közzétett tanulmány (De Bosscher et al. 2019; De Rycke and De Bosscher 2021; Dubinsky 2019; Grix and Carmichael 2012; Haut et al. 2020) írja le az államok azon törekvéseit, hogy pénzt fektessenek be (input) és alkalmazható politikákat (tevékenységek) hajtsanak végre az élsportban, hogy sikeresek legyenek (output) a nemzetközi szinten, és pozitív politikai és társadalmi eredményeket (eredmények) produkáljanak a nemzetközi megítélésük javítása érdekében (hatás).

Az élsport lehetséges társadalmi hatásainak feltérképezése (MESSI)

Elsőként az élsport lehetséges társadalmi hatásainak feltérképezése (Mapping Elite Sports' potential Societal Impacts, MESSI) elnevezésű elméleti keretrendszer került alkalmazásra a szakdolgozatban. De Rycke és De Bosscher (2019) a MESSI-t olyan mögöttes fogalmi keretként írja le, amely azon területek azonosítására irányul, ahol az élsport jelentős társadalmi hatást gyakorolhat. Ez a keretrendszer integrálja a kritikai elmélet által megfogalmazott követelményt azáltal, hogy – a Coakley (2009) által megfogalmazott módon – kifejezetten magában foglalja az élsport pozitív és negatív következményeit.

A változás elmélete (ToC)

Másodikként bevezetésre került a változás elmélete (The Theory of Change, ToC), amely leírja, hogy „hogyan” és „miért” vezet egy logikailag összekapcsolt eseménysorozat, az úgynevezett változás útja egy adott eredményhez (Serrat, 2017). A változáselmélet (ToC) különösen azt vizsgálja, hogy mi történik (eredmények) a körülmények és a folyamatok közötti kölcsönhatások eredményeként. (Pawson 2013). A változáselméletet (ToC) gyakran nevezik "útitervnek" vagy "tervrajznak" az "innen oda" való eljutáshoz. (Stein and Valters 2012, 3. o.). Emellett a változáselmélet (ToC) az ok-okozati és a ha-akkor logika köré szerveződik, arra összpontosítva, hogy a program várhatóan hogyan éri el céljait. (Vogel 2012).

A sport mint puha hatalmi eszköz politikai eredményei

A sport politikai szempontból pozitív és negatív szerepet is játszhat a puha hatalomban. Az élsport potenciális társadalmi hatásának feltérképezése (MESSI) számos lehetséges hatást azonosít, például a negatív nemzetközi megítélést, a háborút és a propagandát (De Rycke and De Bosscher 2019). Az Olimpiai Charta – az olimpiákon semlegességet és politikamentes tereket szorgalmazó – 50. cikkelyének elfogadása vitát váltott ki a véleménynyilvánítás szabadságáról és a sportolók társadalmi változásban betöltött szerepéről. Dubinsky (2019) elemzést nyújt e politikai eredmények pozitív és negatív hatásairól.

A sport társadalmi hatásai

Miközben a kormányok kiemelik az élsport pozitív társadalmi hatásait, gyakran figyelmen kívül hagyják a negatív aspektusokat. De Bosscher és társai (2021) arra a következtetésre jutottak, hogy az áttekintett tanulmányokban közreműködő valamennyi szerző bizonyította, hogy az élsport társadalmi hatása valamennyi szereplő számára jelentős aggodalomra ad okot. Ennek eredményeképpen két további vizsgálati irányt javasoltak az élsport társadalmi hatásainak kutatásával összefüggésben. Először is, melyek a legvalószínűbb feltételei a társadalmi hatások bekövetkezésének? Másodszor, hogyan lehet a befektetett pénzt jobban felhasználni a társadalmi hasznosság érdekében?

A sport szerepe a közdiplomáciában és a puha hatalomban

Egy másik elméleti keretrendszer, amely ezt a munkát alátámasztja, a sportdiplomáciára és a puha hatalom fogalmára összpontosít. Az államok a nyilvános diplomáciát és a puha hatalmat alkalmazzák nemzeti és nemzetközi céljaik elérése érdekében. A puha hatalom szerepével kapcsolatban Nye (2004) úgy érvelt, hogy a puha hatalom három fő forrása a kultúra, a politikai értékek és a külpolitika, és szerinte a puha hatalom az egyik kulcsfogalom a nyilvános diplomácia és az országimázs figyelembevételénél. A sportot a politikusok évek óta használják a közdiplomácia eszközeként nemzetközi céljaik elérése érdekében (Boykoff 2016). Sőt, a sport platformot biztosít az országok számára, hogy a katonai és gazdasági hatalomtól eltérő eszközökkel részt vegyenek a "globális sportfegyverkezési versenyben" (De Bosscher et al. 2008) a nemzetközi hírnévért.

Labdarúgás és sportdiplomácia

A labdarúgás, a világ legnépszerűbb sportja a sportdiplomácia iskolapéldája. A nemzetek számára jelentős eszközként szolgál a puha hatalom gyakorlására és a nemzetközi kapcsolatokban való részvételre. A FIFA-világbajnokság lehetőséget nyújt a házigazda nemzeteknek arra, hogy globális ismertséget szerezzenek és érvényesítsék puha hatalmukat (Grix és Houlihan 2014). A labdarúgás diplomáciai célokra való felhasználása azonban kihívásokkal és összetett problémákkal jár, különösen a társadalmi hatás tekintetében

2. Célkitűzések

A dolgozat célja az élsportban elért sikerek politikai és társadalmi következményeinek kritikus elemzése, valamint az olimpiai siker és a nemzeti célok közötti összetett kölcsönhatás megértése a különböző magyar és iráni érintettek szemszögéből.

Konkrét célok

1. A magyar érintettek elvárásainak tisztázása az olimpiai siker politikai és társadalmi hozadékával kapcsolatban.
2. Meghatározni azokat a tényezőket, amelyek a magyar érintettek szerint befolyásolják az olimpiai siker politikai és társadalmi visszhangját.
3. Annak vizsgálata, hogy az azonosított tényezők milyen mértékben és módon befolyásolják az olimpiai győzelmek várható politikai és társadalmi eredményeit.
4. A COVID-19 világjárvány sportágazatra gyakorolt alakító hatásainak vizsgálata, különös tekintettel a politikai és társadalmi dinamikában bekövetkezett változásokra.
5. Betekintést nyerni az iráni érintettek nézőpontjába az élsportban elért eredmények és egy nemzet globális tekintélye és puha hatalma közötti kapcsolatról.
6. Annak felmérése, hogy az iráni érintettek sportpolitikai sikerre vagy kudarcra vonatkozó reflexióit hogyan alakítják az olimpiai eredmények és azok nemzeti presztízsrre gyakorolt szélesebb körű hatásai.
7. A nemzetek politikai kihívásainak feltárása, amikor a népszerű sportágakat a diplomácia és a nemzetközi befolyás eszközeként használják fel.

Kutatási kérdések

1. Milyen módon látják a magyar érintettek az olimpia sikerét az ország politikai és társadalmi céljainak elérésének eszközeként?
2. Milyen konkrét politikai és társadalmi tényezők befolyásolják az olimpiai sikerek eredményeit a magyar érintettek szerint?
3. Milyen módon és milyen mértékben befolyásolják az azonosított tényezők a magyarországi olimpiai siker várható politikai és társadalmi eredményeit?
4. Milyen mértékben változtatta meg a COVID-19 járvány az élsport politikai és társadalmi helyzetét, különösen a nemzetközi versenyek tekintetében?
5. Hogyan látják az iráni sportpolitikusok és sportági szakemberek az olimpiai sikerek hatását egy nemzet nemzetközi presztízsére és puha hatalmára?
6. Hogyan tükröződik az olimpiai siker vagy kudarc a kapcsolódó sportpolitikák hatékonyságában és az iráni élsport nemzetközi fogadtatásában?
7. Milyen politikai kihívásokkal szembesülnek a nemzetek, az iráni érintettek szemszögéből, amikor a népszerű sportágakat a nemzetközi befolyás és diplomácia platformjaként próbálják felhasználni?

3. Módszertan

Ebben a tanulmányban a kvalitatív és kvantitatív kutatási módszerek kombinációját alkalmazzák. A kutatás magában foglalja a Grounded Theory megközelítést, a kvalitatív írásbeli interjúkat, az interpretivista kvalitatív kutatást, a tartalomelemzést, a Delphi-módszert a kvalitatív részhez és a kérdőívet, a statisztikai elemzést, valamint a játékok osztályozását a kvantitatív részhez a kulcsfontosságú érintettekkel. A tanulmány elsősorban a magyar és iráni sportági érintettekre összpontosít. Vannak a világvárvány által érintett sportolók, politikai döntéshozók és sportigazgatók, akik részt vesznek a sportpolitikában és a diplomáciában. 1. táblázat bemutatja a kutatási kérdések feltérképezését a módszerekhez és a résztvevőkhöz.

1. táblázat. A kutatási kérdések, módszerek és résztvevők feltérképezése

Kutatási kérdések	Módszerek	Résztvevők
1. Milyen módon érzékelik a magyar érintettek az olimpia sikerét az ország politikai és társadalmi céljainak elérésének eszközeként?	Megalapozott elmélet, kvalitatív írásbeli interjúk	Magyar sportmenedzserek, szociológusok és sportszervezetek tagjai (az eredményekben "A" betűvel jelölve).

<p>2. Milyen konkrét politikai és társadalmi tényezők befolyásolják az olimpiai sikerek kimenetelét a magyar érintettek szerint?</p>	<p>Megalapozott elmélet, kvalitatív írásbeli interjúk</p>	<p>Magyar sportmenedzserek, szociológusok és sportszervezetek tagjai (az eredményekben "A" betűvel jelölve).</p>
<p>3. Milyen módon és milyen mértékben befolyásolják az azonosított tényezők a magyarországi olimpiai siker várható politikai és társadalmi eredményeit?</p>	<p>Megalapozott elmélet, kvalitatív írásbeli interjúk</p>	<p>Magyar sportmenedzserek, szociológusok és sportszervezetek tagjai (az eredményekben "A" betűvel jelölve).</p>
<p>4. Milyen mértékben változtatta meg a COVID-19 járvány az élsport politikai és társadalmi dinamikáját, különösen a nemzetközi versenyek tekintetében?</p>	<p>Megalapozott elmélet, Kvalitatív írásbeli interjúk</p>	<p>Globális sportszakemberek, beleértve sportolókat, edzőket, menedzsereket, professzorokat és sportegyesületi alkalmazottakat (az eredményekben "B"-vel jelölve).</p>
<p>5. Hogyan látják az iráni sportpolitikusok és sportági szakemberek az</p>	<p>Interpretivista kvalitatív kutatás</p>	<p>Iráni nemzeti olimpiai bizottságok tagjai, nyári olimpiai szövetségek magas</p>

<p>olimpiai sikerek hatását egy nemzet nemzetközi presztízsére és soft powerére?</p>		<p>szintű teljesítményt nyújtó igazgatói, az iráni élsportért felelős sportvezetők (az eredményekben "C" betűvel jelölve).</p>
<p>6. Hogyan tükröződik az olimpiai siker vagy kudarc a kapcsolódó sportpolitikák hatékonyságában és az iráni élsport nemzetközi fogadtatásában?</p>	<p>Interpretivista kvalitatív kutatás</p>	<p>Iráni nemzeti olimpiai bizottságok tagjai, nyári olimpiai szövetségek magas szintű teljesítményt nyújtó igazgatói, az iráni élsportért felelős sportvezetők (az eredményekben "C" betűvel jelölve).</p>
<p>7. Milyen politikai kihívásokkal szembesülnek a nemzetek, amikor a népszerű sportot a nemzetközi befolyás és diplomácia platformjaként próbálják felhasználni, az iráni érintettek szemszögéből?</p>	<p>Delphi-módszer, tartalomelemzés, Likert-skálás kérdőív</p>	<p>Iráni sporttudományi szakértők, politológia professzorok, szociológusok, edzők, játékvezetők és sportolók.</p>

4. Kutatási eredmények

A tanulmány többrétegű megközelítésben mutatja be eredményeit, a magyar és iráni érintettek szemszögéből azonosítva és leírva az olimpiai sikerekből származó várható politikai és társadalmi eredményeket, amelyek mind a sportolók által elért eredményeket, mind az ország olimpiai képviselőit magukban foglalják, és bemutatja, hogy a COVID-19 hogyan hat a sportra, hogyan tekintik a sportot diplomáciai eszköznek, és hogyan kapcsolódik a nemzetközi presztízshoz.

Az ismétlődő adatelemzési folyamatot követően az első kutatási kérdésre vonatkozó NVivo adatok elemzése, amelynek célja az olimpiai sikerek eredményeként előre jelzett politikai és társadalmi eredmények feltárása volt, 17 politikai és 27 társadalmi eredménnyel kapcsolatos kódot azonosított. Ezenkívül a második kutatási kérdés megválaszolása érdekében három átfogó témát azonosítottam, amelyeket a résztvevők válaszaikban említettek: (1) körülmények, (2) élsportpolitikák és (3) COVID-19.

A harmadik kutatási kérdés megválaszolásához három megközelítést mutatok be arra vonatkozóan, hogy az élsportpolitika hogyan vezethet a magyar érintettek szemszögéből meghatározott politikai és társadalmi eredményekhez.

A négy kutatási cél elérése érdekében az adatokat elemeztem, a szakirodalom és az adatelemzés eredményeinek jobb szemléltetésére a többszintű torta metaforát alkalmaztam. Ez a metafora a sportban végbemenő, változó mértékben és szinten az összes érdekelt felet érintő, többszintű átalakulást szemlélteti. Kiemelendő a globális szint,

mely magában foglalja az összes többi, sorban: földrajzi egység (ország, város) szintje, szervezeti, szakmai (pl. egyéni szakember, csapat, szervezeten belüli egység), és végül az egyéni (személyes) szint. Emellett a résztvevőkkel készített interjúk alapján az átalakulás négy fő dimenziója azonosítható, amelyek részben átfedhetik egymást: a társadalmi szempontok és az átütémezési módosítások.

Az ötödik és hatodik kutatási cél megvalósítása érdekében az adatok elemzése után a tematikus elemzés során négy téma alakult ki, amelyek az iráni interjúalanyok szakdolgozat céljaihoz kapcsolódó felfogását tükrözik. Ezek a célok arra vonatkoztak, hogy az iráni sport szereplői hogyan látják az élsport sikere, presztízse és a hozzájuk kapcsolódó politikák sikere vagy kudarca közötti kapcsolatot: (1) az olimpiai játékokon elért sportsikerek és a nemzetközi presztízis, (2) a méltányosság és a nemzetközi presztízis, (3) a sport és a diplomáciai kapcsolatok, valamint (4) a médiában való megjelenés és a nemzetközi presztízis.

A hetedik kutatási célkitűzés megoldása érdekében a fogalmi kutatási modell elkészítése után, kérdőív és összehasonlító mátrix segítségével, a modellt a Dimatel-technikával alakítottam ki.

Az alábbi táblázat tartalmazza a magyar és iráni érintettek olimpiai sikerrel kapcsolatos nézőpontjainak összehasonlító elemzését, kiemelve a hasonlóságokat és a különbségeket:

2. táblázat. A magyar és az iráni érintettek nézőpontjának összehasonlító elemzése

A szempontok	A magyar érintettek nézőpontja (A)	Az iráni érintettek nézőpontja (C)	Hasonlóságok	Különbségek
Az olimpiai siker által befolyásolt politikai tényezők	<ul style="list-style-type: none"> - A pénzügyi források elosztása (A4). - Nemzetközi presztízs és hírnév (A12). - Kulturális csereprogramok és együttműködés (A8). - Politikai túlkapasok a sportban (A31). - A nemzeti büszkeség, az egység és a puha hatalom előmozdítása az élsportba történő fokozott pénzügyi befektetések révén (A4). - Növeli a nemzetközi státuszt és hírnevet (A12). - Tartós kötelekeket épít a nemzetek között (A8). - Óva int a sport nemzetközi kapcsolatokban betöltött szerepének túlértékelésétől (A31). 	<ul style="list-style-type: none"> - Diplomáciai kapcsolatok és politikai befolyás (C1, C9). - Hosszú távú nemzetközi presztízs a fair play és az etika révén (C4, C2). - Érmek elnyerésével növeli a nemzetközi presztízst és hírnevet (C1, C9). - Fejleszti a diplomáciai kapcsolatokat és a politikai befolyást (C1, C9). - A sport fokozatosan jövedelmező iparaggá vált. A professzionális izáció és az elit sportágakba történő befektetés miatt a sport kulturális és erkölcsi szempontjait 	<ul style="list-style-type: none"> - Mindkettő nemzetközi presztízs és hírnév növelésére helyezi a hangsúlyt. - Mindkettő elismeri a sport szerepét a nemzetközi együttműködés és a kulturális csere előmozdításában. - Mindkettő elismeri a sportnak a nemzeti büszkeségre és egységre gyakorolt hatását. 	<ul style="list-style-type: none"> - A magyar érintettek a pénzügyi források elosztásáról összpontosítanak, és óva intenek a politikai túlkapasoktól a sportban. - Az iráni érintettek kiemelik a sport szerepét a diplomáciai kapcsolatok fejlesztésében és a sport etikai szempontjait. Az irániak megemlíti az élsportban tapasztalható kommerciálisizálódás

		kevésbé veszi figyelembe, még a doppinggal együtt is, mint például Oroszországb an. (C 10).		t és erkölcsi kihívások at is.
Az olimpiai siker által befolyásol t társadalm i tényezők	- Társadalmi kohézió és integráció (A27). Befogadási és megkülönbözte tésmentes üzenetek (A15). - A sportolók mint nemzeti imázsbefolyáso lók (A1). - Társadalmi egyenlőség és közösségi büszkeség (A2). - Egyesíti a társadalmat, és elősegíti a társadalmi kohéziót és integrációt, amihez nem politikai keretre van szükség (A27). - A befogadás és a megkülönbözte tésmentesség társadalmi és politikai üzeneteit közvetíti (A15).	- Minél sikerebb egy ország a különböző gazdasági, társadalmi, politikai és sport területeken, annál jobb lesz a nemzetközi presztízse a különböző országok között. (C 9). - Az ország, a kultúra és a társadalom bemutatása a sportmegaren dezhvények megrendezés ével és a jó résztevőkke l növelheti a nemzetközi presztízst (C 3). - A nemzetközi presztízsz minden ország	- Mindkette n elismerik a sport szerepét a nemzetkö zi presztízsz és hírnév növeléséb en. - Mindkette n úgy látják, hogyan a sportolók befolyáso lják a nemzeti arculat kialakítás át.- Mindkett ő hangsúlyo zza a társadalm i üzenetek és az etikus magatartá s fontossá	-A magyar érintettek a társadalo m egyesítési e, valamint a társadalmi kohézió és integráció előmozdít ására összponto sítanak egy politikam entes kereten keresztül. Hangsúlyo zzák a társadalmi egyenlősé get, a befogadás t és a közösségi büszkeség e t. - Az iráni érintettek kiemelik a különböző területeke

	-A sportolók befolyásolják a nemzeti imázst (A1). Változik a társadalmi egyenlőséghez és a közösségi büszkeséghez való hozzáállás (A2).	nemzeti érdeke. (C 5) - A hosszú távú presztízs érdekében a tisztességes játékot és az etikát helyezi előtérbe (C4, C2). - A sportolókat arra kéri, hogy viselkedjenek tisztességesen az ellenfelekkel szemben, tiszteljék őket, és ne vitassák a játékvezetők döntéseit. (C 6 and 7).	gát a sportban.	n elért sikerek szélesebb körű hatását a nemzetközi presztízsre. Hangsúlyozzák a megesemények és a fair play megrendezésének fontosságát a hosszú távú presztízs szempontjából.
Az olimpiai siker megítélése a nemzetközi presztízs és a puha hatalom	- Növeli a nemzetközi presztízs és közösségi hidakat teremt (A1). - Növeli a nemzeti imázst és befolyást (A28).	- Éremnyeremények révén növeli a nemzetközi presztízs (C1, C9). -Elősegíti a politikai kapcsolatokat	- Mindkettő felismert a sportban rejlő lehetőség a közösségi hidak	- A magyarok a közösségi hidakra és a nemzeti arculatra helyezik a hangsúlyt. - Az irániak

szempontjából	at és a deeszkaláció (C1). - A média alakítja a nemzetközi képet (C10).	megtere mtésére és a nemzetközi kapcsolat ok javításár a.	kiemelik az érmes helyezése k fontosságá t és a média szerepét a nemzetköz imázs kialakításá ban. Nagyobb hangsúlyt fektetnek arra, hogy a sportot a politikai feszültségek enyhítésér e használják .
----------------------	--	---	--

Az olimpiai sikerek tükröző dése a sportpolitikában és a nemzetközi fogadtat ásban	- sportpolitikák hatékonyságá t tükrözi (A30). - Befolyásolja a sporttal és az integrációval kapcsolatos társadalmi attitűdöket (A2).	A - Pozitív nemzetközi imázs fenntartása etikus sportmagatartás révén (C4, C2). - Jobb diplomáciai kapcsolatok hoz és politikai befolyáshoz vezet (C9).	- Mindkett en úgy látják, hogy az olimpiai sikerek a sportpolitika hatékonyságát tükrözik. - Mindkett en	- magyarok a társadalmi attitűdökre és a politika hatékonyságára összpontosítanak. - Az irániak a diplomáciai
---	--	--	---	--

elismerik a társadal mi attitűdök re és az integráci óra gyakorol t hatást.	kapcsolato kra és a politikai befolyásra helyezik a hangsúlyt.
--	---

Megjegyzés: Az "A" a magyar válaszokat, a "B" pedig az iráni válaszokat jelöli.

5. Következtetés

Összefoglalva, ez az értekezés árnyalt megértést nyújt a sport, a politika és a diplomácia közötti bonyolult kapcsolatról, betekintést nyújtva mind a globális, mind az országspecifikus összefüggésekbe. A változás elméletét és a MESSI keretrendszert alkalmazza az olimpiai siker várható társadalmi és politikai eredményeinek feltárására, hangsúlyozva az átfogó megközelítés szükségességét. A dolgozat rávilágít az érintettek perspektíváira, új politikai dimenziókat mutat be, és kiemeli a lehetséges társadalmi előnyöket, például a társadalmi egyenlőség javulását. A változáselméletnek a MESSI keretrendszerbe való integrálása javítja az ok-okozati összefüggések megértését, továbbá számot ad a tényeken alapuló politikáról és gyakorláról az élsportban.

Ezen túlmenően jelen dolgozat a COVID-19 világjárvány által előidézett sportági átalakulásra összpontosít, feltárva és leírva a területen jelentkező kihívásokat és lehetőségeket. Albert Einstein híres szavaival összhangban, a sportágazat számára számos nehézség

közepette a világvárvány új lehetőségeket és perspektívákat nyitott meg és tárt fel. A szakirodalmi áttekintés és az empirikus adatsorok azt mutatják, hogy a COVID-19 világvárvány egy rendkívüli időszak volt, példátlan hatással volt a sportra és a sportágazatra minden szempontból, minden szinten és minden érintett félre kihatóan. A világvárvány sportra gyakorolt hatása egy tortához hasonlóan többretegűnek bizonyult. Emellett a sport társadalmi aspektusaiban és a sportban bekövetkezett átalakulások két kulcsfontosságú dimenziója (időbeli átrendeződés és szakpolitikai változások) vált azonosíthatóvá és magyarázhatóvá. Ez az időszak a dolgozat minden résztvevője számára bonyolultnak, nehéznek és kihívással telinek tűnt. A legtöbben azonban felismerték a világvárvány okozta lehetőségeket, és a COVID-19 globális problémáira pozitív fényben tekintettek. A világvárvány minden szinten negatívan befolyásolta a legtöbb sporttevékenységet, az egyénitől a globálisig; másrészt viszont új pozitív perspektívákat nyitott. Lehetőséget adott például arra, hogy a sporttevékenységeket online közvetítsék, és nagyobb hangsúlyt fektessenek a közösségi médián alapuló kommunikációra. A világvárvány új valósága új szabályokat tesz szükségessé a sport minden szintjén, az amatőröktől az elitig, és számos érdekelt csoportot érint. A kutatás eredményei hozzájárulnak annak megértéséhez, hogy a COVID-19 hogyan vezetett a sport világának különböző aspektusokban történő átalakulásához. Jelen dolgozat a COVID-19 sportra gyakorolt pozitív és negatív hatásaival és a sport átalakulásával kapcsolatos kutatások egyre bővülő köréhez járul hozzá.

A dolgozat továbbá az iráni sportban érintett felekre is összpontosít, feltárva, hogyan látják a kapcsolatot az élsport sikere és a nemzetközi presztízs között. Az eredmények hangsúlyozzák a sport szerepét egy

ország imázsának és diplomáciai kapcsolatainak alakításában. Kiemeli a méltányosság, a pozitív médiamegjelenések és a megfelelő viselkedés jelentőségét a nemzetközi presztízs befolyásolásában, miközben olyan kihívásokkal is foglalkozik, mint a menedékjogot kérő sportolók. A sportdiplomáciát potenciális eszközként pozícionálja, párhuzamot vonva az országok közötti kapcsolatok kiépítésének történelmi példáival, például a "ping-pong diplomáciával".

Végezetül a dolgozat a futballdiplomáciát vizsgálja, kiemelve a bonyolult politikai kérdések megoldásának kihívásait a különböző iráni érintettek bevonásával zajló hosszadalmas döntéshozatali folyamatok révén. Hangsúlyozza a labdarúgás túlzott függőségét a kormánytól és a strukturális problémáktól, ami szükségessé teszi a hatóságok és az adminisztrátorok közötti együttműködést. A dolgot közdiplomáciát, ezen belül a sportdiplomáciát javasolja a szaúdi- iráni probléma lehetséges megoldásaként, történelmi példákra támaszkodva, az elit és a politikusok közötti párbeszéd mellett érvelve. Összességében jelen dolgozat hozzájárul a sport társadalmi, politikai és diplomáciai eredmények alakításában játszott sokrétű szerepének szélesebb körű megértéséhez globális és nemzeti szinten egyaránt. Meglátásokat kínál az érintettek, a politikai döntéshozók és a sporttisztviselők számára a döntéshozók tájékoztatásához, a pozitív kép előmozdításához és a diplomáciai kapcsolatok sporton keresztül történő előmozdításához.

6. Saját publikációk jegyzéke

- a. Zare F and Géczi G. (2023) The influence of Olympic triumph: exploring societal and political outcomes through sports stakeholder views. *Sport in Society*, 1-28.
- b. Glebova E, Zare F, Desbordes M and Géczi, G. (2023) 'If there is no football, then we have nothing to discuss': a phenomenological study on football fandom and COVID-19 pandemic. *International Journal of Sport Management and Marketing*, 23 (5), 373-390.
- c. Glebova E, Zare F, Desbordes M and Géczi, G. (2022) COVID-19 sport transformation: New challenges and new opportunities. *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 95(1), 54-67.
- d. Mohsenifar A, Dousti M, Zare F and Géczi G. (2022) Study of Iran–Saudi Arabia Sports Relations. *International Area Studies Review*, 25(4), 338-35

Egyéb saját publikációk

- a. Glebova E, and Zare F. (2023) Career paths in sport management: trends, typology, and trajectories. *Journal of Physical Education and Sport*, 23(2), 463-468.

- b. Zare F and Géczi G. (2022) Perceived Effects of Olympic Success on International Policies and Prestige: A Case Study of Sports Actors from Iran. *The Athens Journal of Sports*, 231.
- c. Glebova E, Zare F, Book R, Desbordes M and Géczi G. (2023) Sport tourism in times of the VUCA world. In *Routledge Handbook of Trends and Issues in Global Tourism Supply and Demand* (pp. 459-468). Routledge.
- d. Motahari Nezhad H, Zare F, Akbari H and Sadeghdaghighi A. (2022) Health outcomes of Fitbit, Garmin or Apple Watch-based interventions. *Baltic Journal Of Health And Physical Activity*, 14(4).
- e. Sarlab R, Darooghe Arefi N, Seidler M and Zare F. (2024) The Role of the Authenticity of Iranian Brands on the Emotional Attachment of Sports Goods Consumers, with Customer Bias as a Mediator. *Sports Business Journal*, 4(1).